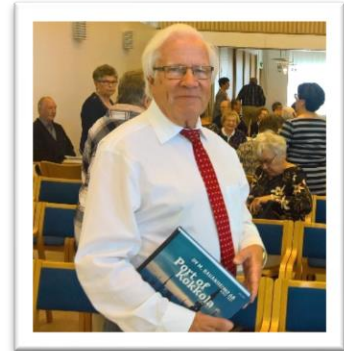

Zacharias Topelius lyftes fram på pensionärsträff

Vi Norrifråns septemberträff gick i Topelii-anda. Detta tack vare föredragshållaren Bo Kronqvist. Han bjöd på ett intressant föredrag om sagofarbrorn, tidningsmannen, poeten, universitetsrektorn och doktorn i historia vid Helsingfors universitet, Zacharias Topelius.

Topelius föddes på Kuddnäs den 14 januari 1818 och avled på Björkudden i Sibbo den 12 mars 1898. Han fick samma förnamn som fadern. Den två år yngre dottern fick moderns namn Sophia. Både far och mor gjorde allt för att ge bägge barnen en tidsenlig uppfostran. De två första barnen hade avlidit i späda ålder.

Någon skillnad mellan pojke och flicka existerade inte. Många av de principer i samhällsdebatten som Topelius kämpade för är ännu högaktuella. Respekten för livet och den enskilda människan som hade sin grund i barndomshemmet.

-Könsdiskriminering och sociala skillnader var något som Topelius självklart kämpade emot. Det gjorde han innan dessa frågor ens fanns på den politiska agendan, påpekade Kronqvist.

Efter fem års studier på hemmaplan sattes den 11 årige Zacharias i Trivialskola. Den fanns i Uleåborg där släktingar fanns till hjälp och stöd. Mellan åren 1829 - 32 reste Topelius mellan barndomshemmet i Nykarleby och skolstaden Uleåborg. I den legendariska trivialskolan hade bl.a. J.L. Runeberg och J.V. Snellman gått.

Efter trivialskolan var den 14 årige Topelius ännu inte mogen för studentexamen. Man försökte finna en lämplig lärare som skulle preparera honom för inträdesförhöret och stannade vid Johan Ludvig Runeberg.

Runebergs undervisning gav resultat. Efter nio månaders studier kunde Topelius den 5 juni 1833 avlägga studentexamen. Som 15-åring var det dags att välja studieinriktning. Skulle han välja lärarbanan, eller studera till läkare eller präst? Han inledde med naturvetenskapliga ämnen, men övergick senare till humanistiska studier.

År 1845 gifte han sig med ungdomsvännen Maria Emelie Lindqvist. Paret bosatte sig i huvudstaden eftersom Topelius redan 1842 knutits som journalist till Helsingfors tidningar. År 1847 doktorerade han i historia. När han år 1878 avgick med pension som rektor från Helsingfors universitet tilldelades han statsråds titel och värdighet.

-I nästan 20 år var han en av vårt lands ledande och tongivande journalister. Som opinionsbildare var han långt före sin tid, språkpolitiskt var han liberal. Många av hans artiklar är fortfarande aktuella och han rönt stor uppskattning både hemma och utomlands.

Idag tycks inte alla beslutsfattare förstå vidden av hans insatser för fosterlandet. Topelius kämpade på de svagares sida, han arbetade för jämställdhet mellan könen, svenskans rättigheter och en blåvit svajande flagga, avslutade Bo Kronqvist sitt intressanta anförande som lämnade ingen oberörd.

Septemberträffen inleddes med allsång. Ordföranden Ole Granholm hälsade välkommen, informerade om kommande händelser samt avslutade träffen. Pensionärskören Vi Norrifrån uppträdde med flera sånger under John Storbackas ledning. Kaffet avnjöts under trevliga former.

Nästa månadsträff hålls den 4 oktober. Då får vi besök av MÖCS:s chefsöverläkare Pirjo Dabnell och SPF Österbottens ordförande Anita Ismark. Minns lotteriet!

Text: Ole Granholm

Bildtext: Dagens gäst Bo Kronqvist höll ett intressant anförande om Zacharias Topelius som här refereras i korthet. (Ole Granholm)